

De Stemming van 23 augustus 2015

Na een electoraal rustige periode van 3 maanden, zien we de afgelopen week voor het eerst weer wat heftigere electorale bewegingen. Het debat over de steun aan Griekenland heeft een slechte uitwerking gehad op de positie van de VVD en van Mark Rutte.

De VVD daalt 3 zetels naar 21. De laagste score sinds het begin van de campagne voor de verkiezingen voor de Provinciale Statenverkiezingen en Eerste Kamer eind februari van dit jaar. GroenLinks zakt wat terug na het aantreden van Klaver in mei.

De PVV profiteert het meest van het terugzakken van de VVD. Met een stijging van 2 naar 24 is de PVV nu de grootste partij. Gevolgd door het CDA (23, deze week 1 erbij) en de SP. De VVD staat nu op de 4e plaats en VVD+PvdA staan nu samen op 30 zetels, dat is 49(!) minder dan bij de Tweede Kamerverkiezingen van bijna 3 jaar geleden.

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2012	16-8 2015	23-8 2015	Versch.	Versch. TK2012
VVD	41	24	21	-3	-20
PvdA	38	9	9		-29
PVV	15	22	24	2	9
SP	15	22	22		7
CDA	13	22	23	1	10
D66	12	17	18	1	6
ChristenUnie	5	6	6		1
GroenLinks	4	13	12	-1	8
SGP	3	3	3		
Partij voor de Dieren	2	5	5		3
50PLUS	2	5	5		3
VNL		2	2		2
Totaal	150	150	150		
VVD+PvdA	79	33	30	-3	-49
VVD+PvdA+D66+ ChristenUnie+ SGP	99	59	57	-2	-42

Het debat over de steun aan Griekenland heeft duidelijk effect gehad op de kiezers. Dat is ook te zien als de specifieke vragen worden bekeken, die over dat debat gaan.

De motie van afkeuring, die de PVV tegen de regering heeft ingediend, wordt door ongeveer de helft van de Nederlanders gesteund. De meeste steun zien we bij de PVV en SP kiezers, het minst bij D66.

De PVV heeft in dat kader een motie van afkeuring tegen de regering ingediend. Zou u voor of tegen die motie gestemd hebben als u in de Kamer zat?

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Voor	45%	86%	44%	35%	19%	33%	64%	56%
Tegen	47%	13%	51%	55%	76%	57%	28%	36%
Weet niet/geen antwoord	8%	1%	5%	11%	5%	10%	8%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Dat het CDA zich tegen de steun heeft uitgesproken wordt door een ruime meerderheid van de CDA-kiezers gesteund.

Het CDA heeft zich tegen de steun uitgesproken. Hoe beoordeelt u dat?

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Positief	49%	72%	50%	59%	25%	34%	59%	69%
Negatief	30%	16%	34%	21%	55%	39%	11%	14%
Neutraal	19%	7%	14%	17%	19%	25%	24%	17%
Weet niet/geen antwoord	3%	5%	2%	4%	2%	2%	6%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De opstelling van de VVD wordt door de meeste kiezers negatief beoordeeld. Bij de VVD vindt 47% dat.

Hoe beoordeelt u de opstelling van de VVD tijdens dit debat?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Positief	11%	1%	25%	16%	12%	6%	1%	9%
Negatief	60%	84%	47%	56%	47%	62%	74%	57%
Neutraal	19%	7%	20%	20%	27%	21%	12%	28%
Weet niet/geen antwoord	11%	8%	7%	7%	14%	11%	13%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De opstelling van de premier wordt ook overwegend negatief beoordeeld. Bij de VVD-kiezers vindt 43% het.

Hoe beoordeelt u de opstelling van de premier tijdens dit debat?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Positief	15%	2%	31%	18%	19%	11%	2%	8%
Negatief	58%	89%	43%	61%	46%	59%	80%	64%
Neutraal	17%	5%	19%	17%	23%	18%	9%	22%
Weet niet/geen antwoord	10%	4%	7%	3%	11%	11%	8%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Het overgrote deel der Nederlanders denkt dat we -ook- dit geld dat nu gebruikt is als garantie voor Griekenland, kwijt raken.

Denkt u dat Nederland de 5 miljard euro die nu aan Griekenland als garantie is gegeven uiteindelijk kwijt zullen raken, of dat we die uiteindelijk terugkrijgen/kunnen behouden?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Raakt Nederland kwijt	88%	100%	87%	84%	84%	84%	94%	100%
Krijgen we terug/behouden we	6%	0%	9%	6%	9%	8%	2%	0%
Weet niet/geen antwoord	6%	0%	5%	11%	7%	9%	4%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Ten slotte is de vraag gesteld of men Mark Rutte na de volgende verkiezingen weer als premier zou willen hebben. Dat is slechts 18%. Ook van de VVD-kiezers uit 2012 zegt 47% nee.

Wilt u dat Mark Rutte na de volgende verkiezingen weer premier zal worden?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Ja	18%	2%	43%	13%	10%	6%	2%	6%
Nee	73%	95%	47%	78%	74%	83%	95%	83%
Weet niet/geen antwoord	9%	3%	10%	9%	15%	10%	3%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Bij alle verkiezingen sinds juni 2010 is Mark Rutte een goede campaigner gebleken. Steeds weer zagen we tijdens de campagne een stijging van de VVD in de peilingen. Bij de TK2010 en TK2012 was dat zelfs een forse stijging.

De grote vraag is of wat er rondom de laatste steun aan Griekenland is gebeurd Rutte zal achtervolgen, mocht hij nog een keer als lijsttrekker van de VVD aan de Tweede Kamerverkiezingen meedoen (TK2017 of TK2016). Een derde keer het goed doen als premier bij Tweede Kamerverkiezingen is in de laatste 50 jaar in Nederland niet voorgekomen. En het expliciet erkennen van het breken van verkiezingsbeloften op zo'n gevoelig dossier als Griekenland, is een extra hindernis voor bij die campagne.

Cruciaal voor de beantwoording van die vraag zal zijn, of dit kabinet al dan niet valt en welke andere politici impliciet aan de kiezers als mogelijke premier worden voorgelegd. En last but not least: welke onderwerpen centraal zullen staan bij die verkiezingen; economie, immigratie/vluchtelingen, zorg, veiligheid/terrorisme of een belangrijk onderwerp dat we nu nog niet kennen.